

ПОЛІГРАФ

РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

№6(30) ЖОВТЕНЬ 2005

СУЧАСНА ПОЛІГРАФІЧНА ОСВІТА

ФОТО: Роман Марковець

ДЕТАЛЬНІШЕ – НА СТОР. 4

ЧИТАЙТЕ у номері:

Стор. 2

Болонський процес:
якою буде освіта
в 2010 році

Стор. 6

Кафедри інституту:
сьогодення, основні завдання,
перспективи розвитку

Стор. 14

Підрозділи КПІ:
актуальна інформація про
наш університет

БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС

Або новий рівень освіти в Україні

Місто Берген (Норвегія). Остання зустріч представників 45 країн, присвячена Болонському процесу, відбулася тут, 19–20 травня 2005 року

Сьогодні процес європейської інтеграції впливає дедалі на більшу кількість сфер людської життєдіяльності. Не оминув він і вищу освіту.

В 1997 під егідою Ради Європи та Юнеско було розроблено і прийнято Лісабонську конвенцію про визнання кваліфікацій вищої освіти Європи, яку підписали 43 країни. Ця угода декларує наявність рівноцінних різних освітніх систем і ставить за мету створення умов, за яких більша кількість людей, користуючись здобутками своїх національних систем освіти і науки, зможуть бути мобільними на європейському ринку праці.

Наступного року в Парижі міністрами освіти Франції, Великобританії, Німеччини та Італії було підписано Сорбонську декларацію, метою якої було створення відкритого європейського простору вищої освіти з єдиними

вимогами, критеріями та стандартами в масштабах усього континенту. Основна ідея цих документів – двоступенева структура вищої освіти, виходячи з утворення єдиної системи кредитних одиниць ECTS (European Community Course Credit Transfer System), міжнародне визнання бакалавра як рівня вищої освіти, що надає особі кваліфікацію та право продовжувати навчання за програмами магістра відповідно до положень Лісабонської угоди (тобто за формулою 3+2 перший бакалаврський цикл має тривати не менше трьох років, а другий магістерський не менше двох років).

Цими документами були створені умови для інтеграційних процесів у сфері вищої освіти європейських країн. Сам же Болонський процес було започатковано 19 червня 1999 року в Болонні (Італія) з підписанням 29 міністрами освіти документа «Болонсь-

ка декларація». Цим актом країни-учасниці узгодили спільні вимоги, критерії та стандарти національних систем вищої освіти і домовилися про створення єдиного європейського освітнього та наукового простору до 2010 року. У межах цього простору мають діяти визнані дипломи про освіту, працевлаштування та мобільності громадян, що істотно підвищить конкурентоспроможність європейського ринку праці й освітніх послуг.

У 2001 році в Празі представники 33 країн Європи ще раз підтвердили свою позицію щодо цілей проголошеної Болонською декларацією.

Третій етап Болонського процесу, що відбувся в Берліні 18–19 вересня 2003 року, зробив певні корективи в узгоджену раніше структуру вищої освіти. Нововведенням став ступінь «доктора філософії», тобто була запропонована триступенева освіта за формулою 3+5+8. Тобто потрібно вчитися ще 8 років – для отримання вченого ступеня «доктор філософії». Також значну увагу на цьому саміті було приділено контролю з дотримання європейських стандартів якості освіти на усьому просторі. Ці стандарти в Європі розробляє відома міжнародна організація, «Європейська мережа з гарантування якості» (ENQA – European Network Quality Assurance).

Болонський процес є добровільним, полісуб'єктивним, тобто таким, що ґрунтується на цінностях європейської освіти і культури і не нівелює її національні особливості. Цей процес є гнучким, відкритим та поступовим. Але він має чимало суперечливостей та недоліків. За словами

Факти про Болонський процес

18–19 червня 1999 р. Болонья (Італія). Перша зустріч європейських міністрів освіти, прийняття спільної декларації.

18–19 травня 2001 р. Прага (Чехія). Зустріч європейських міністрів вищої освіти. Прийнято спільне комюніке «До Європейського простору вищої освіти».

Червень 2001 р. Рига (Латвія). 8-а спільна зустріч у рамках мереж ENIC і NARIC. Прийняття документа «Визнання результатів (навчання) у Болонському процесі».

19 травня 2005 р. Берген (Норвегія). Відбулася щорічна конференція міністрів вищої освіти європейських держав. Україна приєдналася до Болонської декларації. Українську делегацію на конференції очолював міністр вищої освіти та науки Станіслав Ніколаєнко. Крім України учасниками Болонського процесу стали також Азербайджан, Вірменія, Грузія, Молдова. 20 травня 45 міністрів вищої освіти європейських держав продовжили роботу над визначенням пріоритетів у процесі створення єдиного європейського простору вищої освіти до 2010 року та прийняли підсумкове комюніке «Європейський простір вищої освіти – досягнення цілей».

М. З. Згуровського: «Як приєднання до цього процесу, так і неприєднання мають свої переваги та ризики. Але з урахуванням усіх «за» і «проти» для країн, які прагнуть до економічного і суспільного розвитку і, зрештою, вступ до Європейського Союзу, альтернативи Болонському процесові немає. Ми вже значно спізнюємося щодо цього. Для того, щоб вступити до Болонської співдружності і, головне, стати її повноправним членом, Україні треба буде піти на суттєві перетворення в системі вищої освіти і науки. Найважливіше при цьому провести ґрунтовний порівняльний аналіз вітчизняної системи науки й освіти з європейською (за болонською моделлю). За результатами цього аналізу визначити, що потрібно буде змінити в нашій системі, і започаткувати відповідні реформи».

З метою проведення такого ґрунтовного порівняльного аналізу Міністерством освіти і науки України було вирішено запровадити кредитно-модульну систему організації навчального процесу в якості експерименту в рамках Болонського процесу. Протягом навчального семестру студенти проходять модульний контроль, виконують індивідуальні завдання, пишуть реферати, а їх знання оцінюються за 100-бальною шкалою. Студенти, які за результатами контрольних заходів набрали не менше мінімальної кількості балів, атестуються з цих дисциплін із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, атестовані з оцінкою «незадовільно», зобов'язані скласти семестрові екзамени. Семестрові екзамени можуть складати також студенти, які бажають підвищити оцінку, отриману за результатами модульного контролю. Оцінювання знань на екзаменах здійснюється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням на державну оцінку. За даною схемою студенти набувають знань під час систематичної роботи протягом семестру, тобто відбувається поступове відходження від звичної схеми вивчив (визубрив) – здав-забув.

Але в ході цього експерименту була виявлена низка проблем, протиріч та недоліків, над якими в даний час працює весь науково-педагогічний склад України. Основна увага приділяється таким питанням:

- розробка та модернізація науково-методичного забезпечення навчальних дисциплін, в тому числі ме-

тодичне забезпечення дистанційної форми навчання (модульні програми та модульні технології викладання курсів);

- удосконалення організації індивідуальної та самостійної роботи студентів;

- розробка нових засобів контролю знань (в тому числі й за допомогою ПЕОМ);

- робота над зменшенням аудиторного навчання викладачів та студентів для збільшення часу на консультування та контроль за виконанням самостійних, індивідуальних занять;

- посилення вивчення студентами іноземних мов, враховуючи можливість навчання за кордоном, участі в міжнародних семінарах, конференціях;

- укрупнення навчальних дисциплін з метою уникнення дублювання змісту та зменшення кількості дисциплін;

- розробка структурно-логічних схем, яка дозволить визначити певну послідовність у вивченні тих чи інших дисциплін, розподіл навчального часу на певні етапи;

- забезпечення бібліотек іноземною літературою з метою використання її в навчальному процесі та ін.

За свідченнями деяких ректорів саме психологічна неготовність, а в деяких випадках і небажання ламати стереотипи й обтяжувати себе додатковою працею, були суттєвими перепонами в процесі оновлення схеми організації навчального процесу в їхніх університетах.

Організація навчання за Болонською схемою дозволить студентам самим вибирати дисципліни, які вони хотіли б опанувати, окрім основних, вивчення яких є обов'язковим; заощадити час, відведений графіком навчального процесу на екзаменаційну сесію; набагато легше ліквідувати академічну різницю, пов'язану з переходом на інший напрям навчання чи до іншого вищого навчального закладу. Скоріш за

bologna
process

все, суттєво підвищиться активність та відповідальність студентів за результати власної навчальної діяльності, знизиться рівень необ'єктивного оцінювання знань.

Навряд чи хтось сьогодні може спрогнозувати всі кінцеві результати європейської освіти від реалізації ідей Болонської декларації. Але зрозуміло одне: зволікаючи та вичікуючи, ми значно віддалились від Європи. Це неприпустимо!

Вероніка Резнік

Болонський процес в Інтернет

Офіційні сайти по Болонському процесу:

<http://www.bologna-berlin2003.de>
<http://www.bologna-bergen2005.no>

Секретаріат Болонського процесу:

<http://www.dfes.gov.uk/bologna/>

Інститут європейської інтеграції Львівського національного університету ім. Ів. Франка:

http://www.instevro.iatp.org.ua/Bologna_process/bologna.htm

Хронологія подій Болонського процесу:

<http://www.spbu.ru/News/edusem/hron.htm>

Європейський центр Вищої освіти:

<http://www.cepes.ro>

Все про освіту в Україні:

<http://education.gov.ua/pls/edu/educ.home.eng>

Болонський процес в НТУУ «КПІ»:

<http://www.ntu-kpi.kiev.ua/education/charta.html>

Наказ Міністра освіти та науки України «Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки України на 2004–2005 роки»

http://www.mon.gov.ua/laws/MON_49.doc

ПОНАД 50 РОКІВ ПОЛІГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ

Постійне вдосконалення поліграфічних технологій та обладнання висуває все більше вимог до молодих спеціалістів, а попит на інженерні кадри на ринку праці зростає. Кожного року Видавничо-поліграфічний інститут випускає понад 100 фахівців різних профілів, які не мають проблем з працевлаштуванням та стають співробітниками багатьох провідних поліграфічних компаній.

Сьогодні єдиним київським вищим навчальним закладом, який готує весь спектр фахівців для поліграфічної галузі, є Видавничо-поліграфічний інститут Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут» (далі – ВПІ). Його історія нараховує більше 50 років. Першим прообразом нинішнього ВПІ став навчальний консультаційний пункт Московського поліграфічного інституту. Потім він перетворився у Київський вечірній факультет Українського поліграфічного інституту ім. Івана Федорова, а згодом – у великий підрозділ в складі КПІ. Тут готують спеціалістів всіх напрямків: інженерів-технологів, інженерів-механіків, інженерів-системотехніків видавничих комп'ютерних систем (більш відомих як репрографи), інженерів-економістів, художників-оформлювачів друкарських видань та редакторів.

Нещодавно видавничо-поліграфічну справу було виділено в окремий напрямок навчання, та затверджено п'ять нових спеціальностей: «Технологія друкованих видань», «Комп'ютерні технології та системи видавничо-поліграфічних виробництв», «Технологія електронних, мультимедійних видань», «Технологія розробки, виготовлення та оформлення пакувань», «Матеріали видавничо-поліграфічних виробництв». У 2003 році в НТУУ «КПІ» було створено спеціалізовану вчену раду з правом приймати до розгляду та захисту дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук (за спеціальностями «Машинознавство» та «Машини і процеси поліграфічного

виробництва»). З 1999 року у ВПІ діють підготовчі курси Інституту до-університетської підготовки та професійної орієнтації НТУУ «КПІ» (детальніше – стор. 17).

Про серйозний підхід до підготовки кадрів каже той факт, що останнім часом перелік спеціальностей розширюється за рахунок створення нових напрямків (технологія друкованих видань, комп'ютерні технології та системи видавничо-поліграфічних виробництв, матеріали видавничо-поліграфічних виробництв, технологія електронних мультимедіа-видань, технологія розробки, виготовлення та оформлення паковань). Ті, хто вчаться у ВПІ, отримують не тільки теоретичні знання, але й достатньо серйозні практичні навички. Інститут відкриває філії на підприємствах, щоб студенти проходили практику у провідних типографіях, а в процесі виконання лабораторних чи практичних занять мали можливість спілкування з кваліфікованими фахівцями та опанували базові технології.

У минулому році була організована поїздка на виставку drupa 2004, ще раніше – на виробництво Heidelberg (Німеччина). Щороку у ВПІ відбувається конференція «Друкарство молоде», участь в якій також беруть студенти з Росії та Польщі. Для аспірантів і науковців видається збірник «Технологія і техніка друкарства», що складається з чотирьох розділів присвячених матеріалам, обладнанню, технологіям і економічним питанням. Видання визнане експертною комісією ВАК фаховим, а статті, надруковані у ньому, враховуються при захисті кандидатських і докторських робіт (як відомо, для захисту наукового ступеню науковець повинен мати певну кількість публікацій).

«Першим важливим кроком у 2005 році для нашого інституту стало розширення матеріально-технічної бази філії на поліграфічному комбінаті «Україна» – облаштування двох нових аудиторій, – розповідає директор ВПІ професор Петро Олексійович Киричок. – Другим – угода з керівництвом компаній Koenig & Bauer AG та Perfecta, яка стала можливою за допомогою «Української Поліграфічної Групи». В тексті йдеться про те, що всі студенти двічі на рік будуть відвідувати ці компанії з метою проходження практики, ознайомленням з новітнім обладнанням і технологіями. Тривалість подорожі складатиме два тижні».

Новий корпус ВПІ розташований у центрі міста, на вул. Панаса Мирного

Окрім філій на виробництвах, ВПІ має власну технічну базу – друкарське обладнання, друкарські офсетні машини, техніку для післядрукарської обробки. Крім того, під управління інституту перейшов видавничий комплекс «Політехніка», що займається випуском науково-методичної літератури, монографій, посібників тощо. На початку року інститут також збільшив кількість навчальних корпусів: тепер студенти займаються у трьох приміщеннях (№8, 25, 26) загальною площею понад 1000 кв. метрів.

Важливим фактором у становленні інституту є співробітництво з провідними поліграфічними компаніями «Гейдельберг Україна», ХК «Українська Поліграфічна Група», «СЛО» та ін. Завдяки таким контактам студенти старших курсів можуть набути досвіду та отримати запрошення на роботу після закінчення ВПІ.

Враховуючи, що темпи розвитку техніки і технологій в поліграфічній галузі висувають досить високі вимоги до якості навчання, сьогодні фахівцею, що вийшов із стін ВНЗ, має знати не тільки основи своєї спеціальності, а й володіти елементарними навичками роботи, заняти одну-дві іноземні мови, володіти комп'ютером.

Випускники ВПІ користуються значним попитом на ринку праці: кількість вакансій, які щороку приходять до інституту, у декілька разів перевищує кількість підготовлених молодих фахівців. Крім того, певна частина студентів працює під час навчання, отримуючи досвід до приходу на основне місце роботи після отримання диплому.

Голова правління ЗАТ «Видавництво «Київська Правда», голова державної екзаменаційної комісії Іван Володимирович Ковба підкреслив: «Відомий вислів “кадри вирішують все” не втратив, а навпаки, набув особливої актуальності у нинішніх жорстких ринкових умовах, коли вистояти можна лише завдяки високому професіоналізму фахівців та технічному прогресу. тому сьогодні висуваються високі вимоги до випускників Видавничо-поліграфічного інституту. Для того, щоб вони користувались попитом галузі, їм, окрім доброго знання техніки, технології та організації поліграфічного виробництва, потрібно володіти усіма інструментами ринкової економіки, мати необхідні якості менеджера, високий моральний та патріотичний рівень».

КАФЕДРА МАШИН І АГРЕГАТІВ ПОЛІГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Рік заснування: 1959

Кількість дисциплін: 28

Рівень акредитації: IV

Завідувач кафедрою: доктор технічних наук А. І. Петрук

Аспірантура: наявна

Готує фахівців: бакалаврів спеціальності «інженерна механіка», інженерів та магістрів спеціальності «поліграфічні машини та автоматизовані комплекси»

Кафедра машин і агрегатів поліграфічного виробництва готує інженерів-механіків по розробці, конструюванню, експлуатації, ремонту поліграфічних машин і автоматизованих комплексів. Завідувач кафедри професор Анатолій Петрук розповів, що випускників можна розділити на три групи: спеціалісти з експлуатації, сервісному обслуговуванню та науково-конструкторській діяльності.

Студенти вивчають як загальноінженерні, так і профільні дисципліни, загальна кількість яких становить 28. До перших відносяться: деталі машин, опір матеріалів, теорія механізмів і машин. До других – друкарське, друкарське та післядрукарське обладнання. Майбутні спеціалісти мають вміти зробити аналіз сучасних машин, порекомендувати техніку для замовника, побудувати сервісне обслуговування.

За час існування кафедри в компанію «Гейдельберг Україна» вступили на роботу 44 випускники, в «Українську Поліграфічну Групу» – 24. Кафедрою підготовлені спеціалісти компаній «Прес-Сервіс+», «Нісса Україна», типографій «Бліц-Інформ», видавництва «Преса України» та «Київська Правда», багатьох інших підприємств.

Цікавим є той факт, що найменший конкурс при вступі в інститут –

саме на спеціальність «Машини і агрегати поліграфічного виробництва», але попит на цих інженерів завжди найбільший. Наприклад, в минулому навчальному році до інституту прийшло близько 50 запитів з запрошенням на роботу, а випускників було усього 18. Анатолій Іванович Петрук пояснює цю тенденцію так: «Оскільки у механіків іде серйозний відбур під час навчання, "втрати" складають 7 – 8 чоловік. В результаті отримуємо невелику кількість добре підготовлених спеціалістів».

Не в останню чергу це відбувається завдяки наявності на кафедрі досвідчених викладачів, які беруть участь у вдосконаленні нитко- та дротешвейних машин (науковий керівник – доцент, кандидат технічних наук Мамонов Ю. П.), розробляють нові конструкції тамподрукарських машин (науковий керівник – професор, доктор технічних наук Петрук А. І.), досліджують синтез інверсійних циклових механізмів (науковий керівник – доцент, кандидат технічних наук Приставський З. М.) та ін.

На кафедрі функціонують дві науково-інженерні лабораторії, в яких проводяться практикуми, навчальна і преддипломна практика. Провідні фірми галузі («Гейдельберг», ХК «Українська Поліграфічна Група» та ін.) надають матеріальну і технічну допомогу кафедрі, встановлюють іменні стипендії для студентів і викладачів. Організуються щорічні стажування на фірмі «Гейдельберг» 24–30 студентів та молодих науковців. Крім того, тут здійснюються комплексні дослідження з розробки та оптимізації механізмів і машин поліграфічного виробництва.

Наукову тематику кафедри включено до Державної програми розвитку національного книговидання і преси, вона є учасником міжнародних виставок «Поліграфія», підтримує творчі і практичні зв'язки з підприємствами і організаціями України, Німеччини, США, Польщі. Кафедра МАПВ є членом корпорації «Укрполіграфмаш».

*Завідувач кафедри
д.т.н. Анатолій
Іванович Петрук*

**«У МЕХАНІКІВ ІДЕ
СЕРЬОЗНИЙ ВІДБУР
ПІД ЧАС НАВЧАННЯ,
ТОМУ "ВТРАТИ"
СКЛАДАЮТЬ 7 – 8
ЧОЛОВІК.
В РЕЗУЛЬТАТІ
ОТРИМУЄМО
НЕВЕЛИКУ КІЛЬКІСТЬ
СПЕЦІАЛІСТІВ З
ВИСОКИМ РІВНЕМ
ПІДГОТОВКИ»**

Ви – завідувач кафедри механіки, яка має найкрасивіший вигляд у ВПІ. Як Вам вдалось цього досягти?

Усі досягнення будь-якої особистості пов'язані із її бажанням, активністю, потягом до справи. Тому, якщо формується колектив однодумців, активістів, навіть фанатів, то досягти успіхів цілком можливо при певній організації праці.

Ви були деканом КВФ УПІ ім. Івана Федорова. Що змінилося з того часу на краще і чого ще бракує?

Пригадуючи той час, коли я був деканом Київського вечірнього факультету, згадуються слова пісні «...как молоды мы были...». Сьогодні я хочу побажати факультету молодості. Поки ще наші досвідчені викладачі можуть передати досвід – треба цим користуватись і якомога швидше.

«Поліграф» №4(13), 2003

Антон Несхозієвський

КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЇ ПОЛІГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Рік заснування: 1964

Рівень акредитації: IV

Завідувач кафедрою: доктор технічних наук П. О. Киричок

Аспірантура: наявна

Готує фахівців: бакалаврів, інженерів-технологів і інженерів-дослідників (магістрів) за спеціальністю «Технологія друкованих видань» і двох рівнів (бакалавр, інженер-технолог) за спеціальністю «Технологія розробки і виготовлення пакувань».

Сфера діяльності інженера-технолога – організація, оптимізація, контроль і керування технологічними процесами поліграфічного виробництва; розробка і експлуатація сучасних засобів перетворення, збереження і відтворення інформації; вдосконалення існуючих процесів поліграфії та видавничої справи; захист від підробки документів і виробів.

Почесний завідувач кафедри Олег Розум відмітив, що підготовка інженерів-технологів кожної спеціалізації відбувається за трьома-чотирма профілями, і усі вони достатньо чітко спеціалізовані. «Ми завжди підкреслюємо, що інженер з вищою освітою повинен досконально володіти своєю професією, комп'ютером, і одною з іноземних мов. Завдяки цьому наші випускники вже сьогодні не мають проблем з працевлаштуванням», – підкреслює він.

Сьогодні технологи, підготовлені кафедрою, працюють на таких відомих підприємствах, як «Юнівест-Маркетинг», «MacHouse», «Преса України», «Бліц-Інформ», «Гейдельберг Україна», Київська офсетна фабрика і багатьох інших. Традиційно відмічається значний попит на інженерів цієї спеціальності.

Іван Володимирович Ковба, голова правління ВАТ «Видавництво «Київська Правда»», віце-президент Української асоціації виробників поліграфічної продукції відмічає, що більшість молодих спеціалістів задовольняють достатньо високим вимогам: «Підтвердженням сказаному є складність, об'єм і належний інженерний рівень розроблених дипломних проектів, гарні оцінки, от-

**«ІНЖЕНЕР–ТЕХНОЛОГ З
ВИЩОЮ ОСВІТОЮ
ПОВИНЕН ДОСКОНАЛЬНО
ВОЛОДІТИ СВОЄЮ
ПРОФЕСІЄЮ,
КОМП'ЮТЕРОМ, І ОДНОЮ
З ІНОЗЕМНИХ МОВ.
ЗАВДЯКИ ЦЬОМУ НАШІ
ВИПУСКНИКИ ВЖЕ
СЬОГОДНІ НЕ МАЮТЬ
ПРОБЛЕМ З
ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯМ»**

*Завідувач кафедри з
1989 по 2003 рр. к.т.н.
Олег Федорович Розум*

Розкажіть про підготовку фахівців на факультеті у період до 1989 року, коли було створено ВПФ у складі НТУУ «КПІ».

Через те, що факультет був вечірній, випускники мали певний досвід практичної роботи і тому посідали провідні місця у поліграфії. Завдяки цьому факультет став користуватись повагою, але проблеми з оснащенням факультету, технікою і приміщенням не вирішувалися. Галузь постійно розвивалась, і наш факультет мав деякий потенціал, тому його приєднали до КПІ. З переходом до КПІ ми увесь час набирали силу і зараз знаходимося на певному перехідному етапі. Звичайно, наше оснащення ще не відповідає сучасному стану науки і техніки, але фахівців ми готуємо на високому рівні. Наші випускники працюють на інженерних посадах, забезпечені роботою і зараз попит на них високий. Сьогодні різко зросла потреба у висококваліфікованих працівниках галузі. Тому треба по-новому готувати фахівців.

Що Ви маєте на увазі, коли кажете «по-новому», які зміни передбачаються?

Ми завжди орієнтували своїх студентів на роботу на підприємствах ще під час навчання. Зараз держава майже не проводить розподілення випускників і тому студенти влаштовуються самостійно. Добре, якщо студенти розуміють, що робота роботою, а вчитися треба. Але часто буває навпаки. На приватних підприємствах багато працівників, які не є фахівцями галузі. Вони знають як користуватись технікою за інструкцією, але не більше. Вони не знають суті процесу і тому при виникненні неполадок в технологічному процесі, а не у верстці чи в машині, не завжди здатні усунути їх, на відміну від кваліфікованого інженера-технолога.

«Поліграф» №2(11), 2003

римані випускниками при захисті робіт. І найважливіше – більшість інженерів-технологів користуються попитом на ринку праці ще до закінчення вищого навчального закладу».

У сьогоднішніх умовах, за словами викладачів кафедри, не повинно і не може бути застиглих стандартів у підготовці фахівців. Кожний випускник повинен отримувати максимальну кількість знань, тому вже на стадії підготовки бакалавра необхідно виявляти нахили кожної осо-

бистості у вивченні професійно орієнтованих дисциплін і відповідно до цього продовжувати індивідуальну підготовку. З цією метою частина студентів кафедри ТПВ залучається до громадської, науково-дослідної, перекладацької і видавничої діяльності. Курсове і дипломне проектування носить, як правило, реальний характер, і все частіше виконується на замовлення різних підприємств і фірм.

Антон Нескозієвський

КАФЕДРА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА РЕДАГУВАННЯ

Рік заснування: 1959

Рівень акредитації: IV

Завідувач кафедрою: кандидат філологічних наук О. В. Тріщук

Аспірантура: наявна

Готує фахівців: редакторів рівня бакалавр, спеціаліст, магістр

Кафедра здійснює підготовку редакторів для видавництва, редакційно-видавничих і рекламних відділів, а також для різноманітних науково-технічних журналів, збірників тощо. Також ведеться активна науково-дослідна робота з вивчення природи текстів і особливості редакційної підготовки видань за допомогою сучасних редакційно-видавничих систем.

Кафедра, на яку були покладені обов'язки підготовки фахівців видавничої галузі, організована 1959 року у складі загальної кафедри мистецтва книги. У 1959–1964 рр. її очолював к.ф.н. Шлапак Д. Я., у 1965–1966 рр. – к.ф.н. Рудницький А. І., у 1966–1975 рр. (як кафедру теорії та практики редагування – ТПР) – професор Шаховський С. М., пізніше (1975–1990) – доцент Валуєнко Б. В. З 1990 по 2004 рр. – професор Іванченко Р. Г. Сьогодні кафедрою завідує доцент Тріщук О.В.

Необхідність створення кафедри у складі КВФ УПІ ім.І.Федорова виникла, оскільки тут мали готувати редакторів для видавничих організацій Києва. Для цієї потреби плануючі органи визначили й кількість – 20 осіб. Зумовлено це було тим, що у Києві зосереджувалась велика кількість видавничих і поліграфічних підприємств республіки. Запрошувати молодих спеціалістів з інших міст ставало практично не вигідно уже хоча б з огляду на те, що кожного молодого фахівця треба було забезпечити житлом. Проте самотужки вирішити житлову проблему не всім видавничим організаціям було до снаги. Вигідніше стало готувати видавничо-поліграфічну молодь тут, у місті, де є і видавничі і поліграфічна база для навчання.

У цей же час (1946–1947 рр.) у Москві та Києві почали діяти відділення журналістики. Безперечно, журналістика – це не видавничі

*Завідувач кафедри к.ф.н.
Ольга Володимирівна
Тріщук*

«Київський Політехнічний Інститут є відомим у всьому світі університетом з високим рівнем освіти»

Чим можна пояснити найбільший конкурс на вступ саме кафедри видавничої справи та редагування?

Дійсно, щороку на кожне місце претендують 5–7 абітурієнтів. І цьому є декілька причин. По-перше, НТУУ «КПІ» – відомий у всьому світі університет із високим рівнем освіти. По-друге, це один із вищих навчальних закладів, до яких можна вступити своїми силами. Крім того, до нас приходять цілі «династії». Дуже часто вступають за рекомендацією друзів, рідних, знайомих, які вчилися на кафедрі раніше. І, що найголовніше, потім студенти не жалкують про свій вибір.

Сьогодення кафедри: основні завдання, проблеми, перспективи розвитку.

З цього року у нас кардинально змінюється навчальний план. Деякі дисципліни вже застаріли, деякі стали неактуальними. Тому ми вводимо близько 50% нових предметів. Ми запитували у працівників видавництва, які знання є найбільш важливими для молодих фахівців. У відповідь чули, що слід ввести коректурний напрямок навчання (який вже виділено в окремий курс), журналістську майстерність, риторіку. У нас дуже сильні фахові дисципліни: редагування науково-популярної, технічної, реферативної літератури, редагування газет, редакторська та журналістська майстерність, українська мова та література. Також є дисципліни, які є загальнообов'язковими для університету.

«Поліграф» №3(27), 2005

справа, проте у поліграфічних інститутах цим скористалися для утвердження нової спеціальності – редагування.

За словами завідувача кафедри к.ф.н. Ольги Володимирівни Тріщук, після приєднання кафедри у складі ВПІ до НТУУ «КПІ», напрями роботи викладачів дещо змінилися. «Фактично кафедра була створена для редагування популярної літератури, але сьогодні ми робимо більший акцент на редагування наукових та технічних видань», – розповідає вона.

Кафедра стала засновником української школи редакторів, яка вимагає найменшого втручання редактора у текст автора, веде науково-дослідну роботу з вивчення природи текстів і особливостей редакційної підготовки видань за допомогою редакційно-видавничих систем. Зауважимо, що випускники користуються все більшим попитом на ринку праці – цього року запитів на фахівців було на 7% більше у порівнянні з 2004 роком.

Аліна Шумова

КАФЕДРА РЕПРОГРАФІЇ

Рік заснування: 1990

Рівень акредитації: IV

Завідувач кафедри: доктор хімічних наук А. К. Дорош

Аспірантура: відсутня

Готує фахівців: інженерів-технологів трьох рівнів (бакалавр, спеціаліст, магістр)

Метою створення кафедри репрографії була підготовка інженерів-технологів які б розробляли, обслуговували, експлуатували і забезпечували технології підготовки і виготовлення друкованих, електронних і мультимедійних видань за допомогою комп'ютеризованих видавничо-поліграфічних систем. Основним напрямом науково-технічної діяльності кафедри є: розробка прикладного програмного забезпечення, матеріалознавчих проблем прикладного забезпечення роботи відтворювальних вузлів і пристроїв АСПГТІ.

Випускники цієї кафедри можуть працювати на ділянках додрукарських і формних виробництв, в репроцентрах. Завідуючий кафедрою професор Анатолій Кузьмич Дорош акцентував увагу на тому, що ця професія знаходиться на зламі комп'ютерних і сучасних поліграфічних технологій. Тому підготовка спеціалістів ведеться таким чином, щоб вони вмели не тільки користуватися і обслуговувати комп'ютерні видавничі системи, але і розробляти нові. Однак, головним напрямком науково-технічної діяльності є розробка і проектування репроцентрів, систем штучного інтелекту, продуктів прикладного програмного та інформаційного забезпечення, розробка комп'ютеризованих технологій виготовлення друкованих, електронних та мультимедіа-видань.

Усі випускники кафедри успішно працюють в видавництвах, типографіях і інших галузевих закладах по всій Україні. Цікаво, що за весь час існування кафедри дипломи з відзнакою отримали 15 % студентів.

Цей рік став особливо показовим: п'ять дипломних проектів було захищено з відзнакою і п'ять випускників рекомендовано до вступу в аспірантуру. Державна екзаменаційна комісія відмітила, що тематика дипломного проектування кафедри репрографії відповідає загальним напрямкам розвитку передових тех-

нологій книговидавництва в Україні і тісно пов'язана з Державною програмою розвитку поліграфії.

Зауважимо, що на кафедрі репрографії було створено лабораторію штучного інтелекту, де фахівці провели такі роботи, що машина вже починає говорити з людиною, з голосу сприймати інформацію і записувати її або на носії даних.

«Щодо рівня підготовки кафедри, то потрібно відзначити наших викладачів, які не просто вчать студентів, а готують підручники та навчально-методичні вказівки для навчального процесу, передаючи свій досвід молодим викладачам», – зауважує Анатолій Кузьмич Дорош.

Антон Несхозієвський

«Підприємства, з якими співпрацює наша кафедра, приймають активну участь у розвитку всієї матеріально-технічної бази»

*Завідувач кафедри
д.х.н. Анатолій
Кузьмич Дорош*

Довгий час Ви були деканом Видавничо-поліграфічного факультету (сьогодні – ВПІ). Що змінилося з тих часів?

Відбувся суттєвий стрибок у розвитку факультету (нині інституту). По-перше, якісно змінився контингент студентів. По-друге, окрім безвідривної була започаткована денна форма навчання. Найголовніше, що підприємства, з якими ми працюємо, приймають активну участь у розвитку матеріально-технічної бази навчального процесу. А це має величезне значення, тому що в Києві сконцентровано мінімум 60% всіх видавничо-поліграфічних потужностей України. Тому Київ був, є і залишиться містом, для якого потрібно серйозно готувати фахівців сучасного рівня. Звичайно, в поєднанні з можливостями матеріально-технічної бази галузі. У зв'язку з цим інститут починає відкривати нові філії кафедр на виробництвах – як це зробила кафедра технології, започаткувавши філію на поліграфічному комбінаті «Україна».

Розвиток технологій відбувається надзвичайно швидко. Чи впливає цей фактор на побудову учбових програм? Деякі з дисциплін можуть втрачати актуальність...

До даного моменту викладачі справлялися з цими проблемами. У нашому складі працюють такі видатні педагоги, як Леонід Дмитрович Шабас, Віктор Іванович Хомяков, Володимир Трохимович Мартинюк та багато інших. Вони мають солідну базову освіту, без якої розвиток сучасних технологій немислимий. Адже без розуміння наукових основ проблеми добратися до таких технологій неможливо. Звичайно, нам через років п'ять-десять буде страшенно не вистачати молодого поповнення. Сьогодні середній вік викладачів по університету – 51 рік, професорсько-викладацького складу – 61 рік. Що залишиться через декілька років? Лише ті, хто має спортивну наснагу, хто дівчат молодих любить, ще тримається. А от є люди, які фізично вже не здатні працювати в 60 років. Тож, ми сподіваємося на наших студентів, аспірантів, магістрів.

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ

(ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ, ПОЛІГРАФІЇ ТА КНИГОРОЗПОВСЮДЖЕННЯ)

Рік заснування: 1964

Рівень акредитації: IV

Завідувач кафедрою: кандидат економічних наук Г. І. Глотова

Аспірантура: відсутня

Готує фахівців: бакалавр, спеціаліст, магістр

Кафедра ОВПК була створена у 1989 році, хоча бере витoki ще з кафедри технології й економіки поліграфічного виробництва. Під час створення нового підрозділу викладацький склад мав вирішити багато проблем, а саме: обрати спеціалізацій та спеціальностей згідно переліку, затвердженому урядом України, складання нових навчальних планів, розроблення програм тощо.

Враховуючи потребу галузі у спеціалістах, їх профіль роботи, а також досвід кафедри в підготовці кадрів та вже здійснену перебудову на інших кафедрах НТУУ «КПІ» вибір зупинили на напрямі «Менеджмент» спеціальності «Менеджмент організацій». Це більшою мірою відповідає вимогам галузі до фахівців, оскільки включало не тільки економічну, а й управлінську підготовку.

У межах цієї спеціальності були створені два напрями профілізації спеціалістів:

- управління та економіка видавничої справи і поліграфії;
- книгознавство і розповсюдження друкованої продукції.

Підготовка здійснюється за трьома ступенями: бакалавр (з присвоєнням кваліфікації «бакалавр» з менеджменту), спеціаліст (з присвоєнням кваліфікації «менеджер-економіст») і магістр (з присвоєнням кваліфікації «магістр» з менеджменту організацій). Студенти отримують базову підготовку зі статистики, бухгалтерського обліку, аудиту тощо. Значна увага приділяється комп'ютеризації навчального процесу, вивченню іноземних мов.

За словами професора кафедри Юрія Олександровича Барнича, кафедра сьогодні приділяє багато уваги організації учбового процесу, викладачі активно залучають молодь до наукової роботи, ведеться робота по захисту кандидатських і докторських дисертацій.

Завідувач кафедри з 1975 по 2005 рр. д.е.н. Юрій Олександрович Барнич

«Питання відкриття аспірантури стане актуальним тоді, коли в КПІ створять раду по захисту дисертацій з економічних дисциплін. Ми відразу ж поставимо питання про підготовку аспірантів»

У журналі «Друкарство» (№2, 2004) Ви зауважуєте, що майбутнє кафедри – у вихованні викладачів із найбільш обдарованих випускників. На кафедрі вже є такі викладачі. Які вони мають перспективи? Як можна зацікавити нову зміну – студентів?

Шляхи різні. Перш за все – це залучення студента до наукових досліджень. Тоді у нього з'являється певний інтерес до цих питань. Треба врахувати, чи є у студента хоча б найменші здібності до викладацької діяльності. Неабияке значення має і матеріальне заохочення. На жаль, воно зараз не завжди стимулює перехід на педагогічну діяльність. Цілий ряд випускників, яким ми пропонували залишитися у нас на кафедрі, просили вибачення і йшли на виробництво, адже там було краще матеріальне забезпечення. Але, враховуючи перспективи творчого росту на кафедрі, кількість викладачів зростає.

Перспективи відкриття аспірантури на кафедрі ОВПК.

Я вважаю, що це питання дуже актуальне для нас. Не може бути кафедри у вищому навчальному закладі, яка не веде підготовки кандидатів наук, або не займається підготовкою докторів наук. Зараз на кафедрі є певний віковий діапазон між тими, хто вже має наукове звання та тими, хто його ще не має. Такого не повинно бути. Питання відкриття аспірантури стане актуальним тоді, коли в НТУУ «КПІ» створять раду по захисту дисертацій з економічних дисциплін. Ми відразу ж поставимо питання про підготовку аспірантів.

«Поліграф» №8(23), 2004

У сучасних умовах неможливо обійтись без допомоги працівників підприємств та організацій галузі, тому кафедра має довготривалі зв'язки з поліграфічними підприємствами як у науковій роботі, так і в організації навчального процесу. Безумовно, це позитивно впливає на вдосконалення підготовки спеціалістів.

«До читання окремих курсів ми запрошуємо фахівців із значним досвідом роботи. Це дає можливість залучати до наших досліджень працівників різних установ, мати

тісніший контакт з фірмами, – розповідає Юрій Олександрович. – Потрібно відмітити, що із цілим рядом підприємств ми проводимо систематичні наукові дослідження. Серед таких організацій – видавництво «Київська правда», АСПОЛ та інші. Таким чином ми не тільки залучаємо студентів до наукових досліджень безпосередньо на виробництві, а й маємо актуальну тематику для курсового і дипломного проектування».

Антон Несхозівський

КАФЕДРА ГРАФІКИ

Рік заснування: 1959

Завідувач кафедрою: М. В. Пшенична

Аспірантура: відсутня

Готує фахівців: художників-графіків до рівнів «бакалавр» і «спеціаліст»

З моменту створення кафедра графіки здійснювала підготовку фахівців спеціальності «графіка», спеціалізації «Художньо-технічне оформлення друкованої продукції». Головним завданням кафедри зараз є підготовка художників-графіків, художніх редакторів, головних художників, завідувачів художніх редакцій, оформлювачів друкованих видань для видавничо-поліграфічної галузі, зокрема для видавництва, редакцій, друкарень, різноманітних видавничих відділів, бюро тощо. Підготовка ведеться за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст». Згідно рішення Вченої ради НТУУ «КПІ» підготовка бакалаврів є проміжним етапом.

З кінця 60-х рр. кафедра приділяє належну увагу розробці теорії і практики оформлення обкладинок і оправ, титульних аркушів, рубрикацій, а також набірній структурі видань, цілісності їх оформлення. Адже більшість пізнавальних і функціональних видань були невідомими, «сіренькими», створеними за шаблонами якихось творчих пошуків, що, напевне, гальмувало розвиток естетичних смаків читача. До цього питання багато разів поверталися фахівці у нарадах і в пресі.

Мистецтво створення української книги видавці представляли на республіканських, всесоюзних міжнародних виставках і конкурсах. Близько 90 випускників кафедри стають лауреатами цих конкурсів, були нагороджені численними преміями і дипломами, в тому числі – найвищих ступенів. Не лише випускники кафедри, але й студенти впродовж багатьох років щорічно здійснюють велику кількість творчих робіт з оформлення різноманітних видань.

У різні періоди на кафедрі працювали відомі фахівці, художники, що викладали спеціальні профілюючі дисципліни. З метою покращення художньої якості видань кафедра здійснювала безпосередній вплив на видавців, художніх редакторів, художників шляхом проведення численних лекцій у республіканських

*Завідувач кафедри
Мирослава
Василівна Пшенична*

«Глобальна комп'ютеризація з одного боку полегшує працю художника, а з іншого – формує поверхневе сприйняття мистецтва»

Як Ви оцінюєте технічне оснащення кафедри?

Потрібно багато коштів для нового устаткування та оновлення вже існуючих лабораторій. Не вистачає аудиторій для рисунку та живопису, також маємо потребу в комп'ютерному класі. Але багато робиться для поліпшення умов навчання, зокрема на кафедрі встановлено Macintosh для освоєння комп'ютерної графіки, закінчується ремонту у майстерні літографії.

Якою Ви бачите кафедру у майбутньому?

Звичайно, повинні бути покращені аудиторії, необхідна добра матеріальна база, повинна з'явитись достойна мистецька бібліотека, маємо забезпечити студентів натурою, адже художникам потрібно опанувати академічний рисунок. А такою можливістю з кожним роком стає все менше і менше у зв'язку з глобальною комп'ютеризацією, яка з одного боку полегшує працю художника, а з іншого – формує поверхневе сприйняття мистецтва.

Відомо, що у наші часи більшість процесів автоматизується. Але графіки – це в першу чергу люди творчі. Який напрямок переважає у навчанні – творчий чи технічний?

Комп'ютер – це теж творчість. Я вважаю, що пріоритетним напрямком є створення сильної академічної бази. Якщо людина має нормальну підготовку, то вона зможе працювати і ручотворно, і на комп'ютері. Комп'ютер можна використовувати як інструмент, який шліфує та доводить мистецький задум.

«Поліграф» №7(22), 2004

видавництвах, Держкомвидав, Спілці художників України тощо. Матеріали лекцій дозволяли створювати навчальні наочні посібники – комплекти слайдів, репродукцій.

За словами завідувача кафедри Мирослави Василівни Пшеничної, кафедра постійно підтримує зв'язки з галуззю, а частина випускників стає відомими. «Серед наших випускників є підприємці-поліграфісти, і відомі художники, лауреати державних премій. Наприклад, зараз добре відомий Владислав Єрко, який вважається фа-

воритом в області ілюстрування і мистецтві книги».

Потрібно відмітити, що випускники кафедри графіки успішно працюють у видавництвах, редакціях газет і журналів, видавничих відділах, рекламних бюро та поліграфічних підприємствах. Постійно відбуваються виставки робіт як студентів кафедри, так і викладачів, є фонди, де зберігаються найкращі роботи студентів.

Аліна Шумова

ПРОФСПІЛКОВИЙ КОМІТЕТ

Кожен із нас інколи зустрічається з деякими труднощами студентського життя, коли виникає ряд питань: де і як краще харчуватися, де відпочивати влітку і як отримати путівку, як оформити міжнародний студентський квиток і таке інше. Вирішити ці питання вам допоможе профспілковий комітет студентів.

Профспілкова організація студентів НТУУ «КПІ» бере початок ще з самого створення нашого вузу. Від моменту заснування Київського політехнічного інституту ставилось питання про соціальну допомогу та захист студентської молоді. З 1898 року проблемами студентства займалася адміністрація. З 1903 року розпочало свою діяльність «Общество вспомоществования нуждающимся студентам Киевского политехнического института Императора Александра II».

Сучасний профспілковий комітет студентів НТУУ «КПІ» являє собою громадську організацію студентів університету, метою якої є представництво та захист учбових, соціально-економічних справ та інтересів своїх членів.

Профком студентів має шість пріоритетних напрямків:

- Комісія з питань соціального та правового захисту, яка відповідає за забезпечення соціального та правового захисту всіх категорій студентів та аспірантів НТУУ «КПІ», підвищення життєвого рівня студентства, правову поінформованість студентів про свої права та обов'язки.

- Організаційно-масова комісія займається оформленням профспілкової документації, підготовкою та проведенням профспілкових зборів та конференцій, інформаційним забезпеченням профбюро факультетів, роботою по залученню студентів до членів профспілки.

- До обов'язків житлово-побутової комісії входить захист прав студентів та аспірантів, що проживають у гуртожитках, ведення загального списку на поселення до гуртожитків університету, виконання робіт по підготовці гуртожитків до нового навчального року та ін.

- Оздоровча комісія організовує проведення санаторно-курортного, санаторно-профілактичного лікування, оздоровлення студентів у пансіонатах та на базах відпочинку, пільгове харчування студентів, забезпечує

студентство путівками на відпочинок під час канікул.

- Комісія культури та спорту організовує проведення спортивних змагань між факультетами університету, освітніх чи розважальних заходів та урочистостей.

- Комісія із загальних питань займається працевлаштуванням студентів у вільний від навчання час, оформленням міжнародних студентських квитків ISIC та ін.

Членом профспілки може стати будь-який студент, аспірант, докторант університету денної форми навчання. Для того, щоб вступити до профспілки студенту необхідно: звернутися до профорга своєї групи, написати заяву про вступ і надати одну фотокартку розміром 3x4 см; необхідно також написати заяву до бухгалтерії свого факультету про перерахування членських профспілкових внесків у розмірі 1% від кожної стипендії на рахунок профкому; профспілковий квиток та облікова картка студентам бюджетної форми навчання надається безкоштовно.

Студентам контрактної форми навчання, щоб вступити до профспілки необхідно: оплатити собівартість профспілкового квитка та облікової картки, а також зробити членський профспілковий внесок за рік (0,5% від мінімальної стипендії за місяць); написати заяву про вступ і надати одну фотокартку розміром 3x4 см. Кожен член профспілки отримує профспілковий квиток, який засвідчує членство у профспілці, і який необхідно мати при собі при будь-якому зверненні до профспілкового комітету.

Вступ до профспілки проводиться на добровільних засадах, без будь-якого обмеження через національність, расову приналежність, стать, партійність або релігійні переконання.

Для допомоги малозабезпеченим студентам у профспілковому комітеті нашого університету існує ряд пільг. Так, відповідно до Закону України «Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям», студент, чий місячний дохід за останнє півріччя нижчий 80 грн має право на призначення державної соціальної допомоги. Також малозабезпеченим студентам університету надається матеріальна допомога у розмірі трьох стипендій

відмінника, а у особливих випадках – до рівня шести стипендій відмінника. Також студенти «КПІ» мають можливість отримати талони на пільгове харчування протягом місяця у будь-якому закладі Центру студентського харчування університету. Малозабезпеченим студентам талони на пільгове харчування на суму 36 гривень видаються безкоштовно, для цього студенту бюджетної форми навчання необхідно звернутись до голови профбюро свого факультету з відповідною заявою.

Студенти НТУУ «КПІ», члени профспілки, мають можливість у період студентських канікул оздоровитися та відпочити в одному із студентських оздоровчих таборів, таких як: «Маяк», «Політехнік», «Глобус». Також студенти, котрі перебувають на диспансерному обліку, мають можливість протягом року проходити санаторно-курортне лікування у санаторіях України за профілями захворювань. Вартість путівки для студента університету становить 10% від загальної вартості, тобто близько 150–200 гривень. Протягом року в нашому університеті працює студентський санаторій-профілакторій, в якому працюють висококваліфіковані терапевти, стоматологи, масажисти.

Також у профспілковому комітеті НТУУ «КПІ» можна оформити міжнародне студентське посвідчення ISIC, яке дає змогу отримати знижки у 95 країнах світу на проживання, харчування, дозвілля та спорт, міжнародний транспорт тощо. Картку може отримати будь-який студент денного відділення учбового закладу.

СТУДЕНТСЬКА РАДА ВПІ

Проблеми самоврядування укладах вищої освіти набули значної ваги в кінці 20 на початку 21 століття, тобто в період становлення української суверенної, незалежної держави. Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом.

Участь студентів в управлінні вищими навчальними закладами – це конкретний вияв демократизації вищої школи. Студентське самоврядування здійснюється на рівні академічної групи, відділення, факультету, гуртожитку, вищого навчального закладу. Залежно від контингенту, типу та специфіки навчального закладу студентського самоврядування може здійснюватись на рівні курсу, спеціальності, студентського містечка, іншого структурного підрозділу.

Вищим органом студентського самоврядування є загальні збори (конференція). Виконавчий орган студентського самоврядування може мати різноманітні форми: студентська спілка, сенат, парламент, старостат, студентська навчальна (наукова) частина, студентський деканат, рада та ін. Але найчастіше зустрічається саме студентська спілка чи старостат.

У Національному технічному університеті України «КПІ» органом студентського самоврядування є Студентська Рада, що діє як на рівні університету так і на рівні інститутів та факультетів.

Незалежно від форми студентських об'єднань завдання їх однакові. Згідно із ст. 38 Закону України «Про вищу освіту», основними завданнями органів студентського самоврядування є:

- Забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема, стосовно організації навчального процесу;

- Забезпечення виконання студентами своїх обов'язків;
- Сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів;
- Сприяння створенню відповідних умов для проживання та відпочинку студентів;
- Сприяння діяльності студентських гуртків, товариств, клубів за інтересами;
- Організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів і молодіжними організаціями;
- Сприяння працевлаштуванню випускників нашого університету;
- Участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами;
- Керівники студентських представницьких органів за посадою входять до складу вчених рад вищих навчальних закладів.

Тож, якщо ти молодий та енергійний, маєш безліч ідей, то Студентська рада ВПІ запрошує тебе до співпраці. Майбутні лідери, ми чекаємо на вас.

Олена Гудошнікова

WEB-САЙТ ІНСТИТУТУ

На сайті КПІ (<http://www.ntu-kpi.kiev.ua>) можна знайти посилання на сторінки факультетів і інститутів. Серед них, в розділі «Студентські сайти» можна побачити напис: сайт студентів Видавничо-поліграфічного інституту кафедри «Організації видавничої справи, поліграфії та книгорозповсюдження». Трохи про історію цього сайту є вуст розробників.

Восени 2003 року студенту тоді ще Видавничо-поліграфічного факультету Олексію Шепетовичу спало на думку створити офіційний сайт факультету, який зміг би об'єднати як студентів, так і викладачів. З цією метою він придбав домен vrf.kiev.ua та хостінг. Своїми ідеями щодо створення глобального ресурсу, який об'єднав би усі кафедри та сфери діяльності факультету, він поділився зі своїм другом та одногрупником Сіриком Максимом, проте втілення ідеї у життя затягнулося. І ось, 25 лютого 2005 року були зроблені перші кроки на шляху становлення ресурсу, присвяченому Видавничо-поліграфічному інституту. Спочатку це була простенька сторінка, на якій були зібрані деякі матеріали для студентів економічних спе-

ціальностей. У квітні 2005 року Сірик Максим почав вивчати ази HTML щоб зробити повноцінний сайт інституту. Невдовзі Олексій приніс Максиму дизайн сайту, який було запущено 19 квітня 2005 року. Цей дизайн ви можете бачити і сьогодні. Бета-тестерами були студенти групи СЕ-12. Своїми силами творці сайту виклали в мережу максимум інформації та створили розділи для спілкування студентів: 23 квітня було запущено форум, а 4 червня – чат.

Сьогодні сайт має такі розділи: «Технічна книга», де планується розмістити інтернет-магазин видавництва «Політехніка», «Про інститут» – історія становлення інституту та кафедр, «Бібліотека» містить методичні рекомендації, завдання та літературу, потрібну у навчанні, «Фото» – це розділ, де розміщені фотографії студентського життя, «Форум», «Чат», «Газета «Поліграф»» – можна ознайомитися номерами газети «Поліграф», «WAP» – розповідає про мобільну версію сайту, «Посилання».

Водночас зі створенням основного сайту тривали роботи зі створення WAP-версії war.vrf.kiev.ua, якою займався Шепетович Олексій, і завдяки йому 8 травня 2005 року всі

бажаючі змогли дізнатися про ВПІ зі своїх мобільних телефонів. Доступні такі сервіси: новини, історія, фото, посилання, ICQ, MSN, чат, відправлення e-mail, «зірки кажуть...», картинки, ігри та мелодії для мобільних телефонів. Проте це не перший мобільний ресурс, присвячений ВПІ. Ще в січні 2003 року було створено war-сайт групи СЕ-12.

Офіційним визнанням ресурсу стала перемога в конкурсі на кращий WEB-сайт НТУУ «КПІ» в номінації «Веб-дизайн», який проводили КПІ-телеком та Студрада НТУУ «КПІ» 7 червня 2005 року, де він посів 2 місце.

Леся Куресва

ПОНАД 3 000 000 ВИДАНЬ

*Тут зберігається
більше трьох
мільйонів книжок*

Номо sapiens. Людина розумна. Людина розумна не через кількість сірих клітин головного мозку, а через кількість знань, закладених у неї в голові. В чому вимірюються знання? Мабуть, в об'ємі корисної інформації, яка відкладається у пам'яті. А де ж береться ця інформація? Звісно, людина запам'ятовує все (чи майже все) що бачить, чує чи відчуває, але ж... Пам'ять не може вмістити всі потрібні та непотрібні людині факти, й тоді ми знаходимо інший вихід – сховища знань. До таких сховищ відносяться книжки, internet, та, найголовніше, бібліотека. Сучасна бібліотека поєднує в собі ці два компонента, адже це водночас і друковані літературні видання, і електронні сторінки текстової інформації. Наша бібліотека не виняток. Чому наша? Тому що університетська. Науково-технічна бібліотека імені Г. І. Денисенка.

Заходячи до бібліотеки я зовсім не здивувалася – все як завжди, нічого не змінилося з того часу як була тут в останнє (це було кілька днів тому). Але зміни все-таки є чи повинні бути. Ось дах протікає, і повинен бути безкоштовний доступ до internet, про який мені хтось розповідав. Перевіримо.

З проханням розповісти про нашу бібліотеку докладніше я звернулася до директора бібліотеки Василя Герасимовича Дригайла та до його заступника Валентини Миколаївни Волинець.

– Бібліотека наша будувалась разом з інститутом архітектором Кітнером, нещодавно ми відсвяткували сторіччя з дня її заснування. Цікаво, що ще залишився перепис студентів та викладачів тих часів – з 1899 по 1916 рік, тобто при бажанні можна знайти у списках призвище свого батька чи ді-

дуся, якщо вони навчалися у нашому університеті. Зараз бібліотека налічує 15 читальних залів розрахованих на 1500 місць, 6 абонементів, 8 книгосховищ з трьохмільйонним фондом книжок. Всім відомо, що у читальному залі під заставу можна взяти книгу на ксерокс, а ще можна цю книгу взяти додому, наприклад, на ніч, якщо вона така вже необхідна і ви гідні довіри. Штаб бібліотеки налічує більше

150 співробітників, 80% з яких мають спеціальну освіту. На території бібліотеки діє 2 клуби: клуб пушкіністів та клуб фантастів. Щорічно бібліотека випускає науково-допоміжні бібліографічні покажчики на допомогу навчально-виховному процесу і науково-пошуковим розробкам ВНЗ. Про роботу бібліотеки, надруковано ряд статей в бібліотечній періодиці й в інших виданнях.

– А як щодо internet?

– З 1987 року ведеться робота по комп'ютеризації бібліотечно-інформаційних процесів. А з 1996 року працює комп'ютерна мережа бібліотеки на базі інформаційно-обчислювального центру VAX4000-200 фірми «Digital» і програми «ALEPH-32.4» фірми «Ex Libris». Вона має вихід в internet через мережу університету. У бібліотеці читачі можуть отримати безкоштовний internet-доступ до бібліографічних і повнотекстових баз даних з матеріалами зарубіжних періодичних видань видавництва EBSCO, Tiborder, Springer, Proquest, Russia on-line, Blackwell (відділ періодики, 10 зал). А також можуть скористатися повнотекстовою базою законодавчих документів України «Ліга-Закон» (зал нових надходжень, 1-й поверх). Доступ до баз даних надається чи в режимі on-line через internet, чи в форматі CD/DVD. Знайдені повнотекстові документи можна роздрукувати, скопіювати на дискету або надіслати на свою електронну адресу.

На жаль, дуже гостро стоїть проблема нестачі технічної літератури. Але в майбутньому планується створити зведену бібліографічну технічну базу у журналах. Яку мету ми переслідуюмо? Кожен студент зможе замовити потріб-

ну йому статтю (якої немає в нашій бібліотеці) у бібліотеці, скажімо, Харківського інституту і отримати її в електронному вигляді.

– Чи підтримуєте Ви зв'язок з бібліотеками інших міст чи, можливо, інших країн?

– Так, ми підтримуємо зв'язок з німецькою технічною бібліотекою міста ГанOVER, з центральною технічною бібліотекою Болгарії (м. Софія), з центральною бібліотекою штату Канзас (США). А також обмінюємось досвідом з бібліотекою Національного гірничого дніпропетровського університету та з центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. А нещодавно ректор нашого університету М. З. Згуровський підписав указ про допомогу підручниками Кабульському політехнічному університету (Афганістан). До того ж ми щорічно відвідуємо конференцію присвячену Всеукраїнському дню бібліотек, яка проходить 30 вересня у м. Крим.

– На кожному віконечку абонементу є табличка, що студенти, які невчасно повернули книжки до бібліотеки позбавляються права отримання книжок на 20 днів. Що це означає і як ви боретесь з боржниками?

– Це означає, що поки студент не здасть заборговані книжки, молодший курс не зможе їх отримати. Буває що студент загубив книжку, тоді він може або принести те ж саме видання замість загубленого (чи зробити її ксеро-

копію, якщо це рідкісна книга), або придбати книжку, якої не вистачає в бібліотеці, чи сплатити її вартість.

– Як Ви святкуєте День народження бібліотеки?

– Позаминулого року ми вирішили зняти фільм про нашу бібліотеку. В основному це були побажання персоналу самим собі. А ось в 2003 році ми зняли стрічку «Бібліотека очима читачів», тобто провели щось на зразок бліц-опитування серед відвідувачів бібліотеки. Приємно, що студенти об'єктивно оцінюють і проблеми, і нововведення у бібліотеці.

– Які перспективи на майбутнє?

– В недалекому майбутньому планується відремонтувати дах та закінчити систему охоронної сигналізації. До 2010 року планується розширити

комп'ютерну мережу до 218 включень, також ввести систему зчитування інформації про книжку зі штрихкодів. Штрихкоди на деяких книжках вже є, планується придбати відповідне обладнання та встановити автомат-індикатор виданих книг.

На останок хотілося б зауважити, що не всі студенти вміють правильно користуватись internet, використовують його задля розваги. А що ж, так би мовити, шаровий internet. Хоча ми за цим і слідкуємо, але за всіма не вслідкуєш.

А є й такі, що ідять за комп'ютером, хоча це й заборонено. Також дуже важають мобільні телефони. Адже викладачі, певно, забороняють користуватись ними на парах, в бібліотеці теж слід не забувати вимикати мобілки. Мабуть, скоро з'являться забороняючі

плакати щодо мобільних телефонів.

По закінченню цієї бесіди мені влаштували екскурсію по бібліотеці, щоб я переконалася у всьому на власні очі. Екскурсія виявилася досить пізнавальною. Виявляється у бібліотеці є зал методичок (№1), де зібрані методички з усіх предметів. Я власноруч погортала альбом випускників КПІ 1899 – 1916 років й побувала у кількох книгосховищах. Цікаво, що не дозволяється, щоб світло потрапляло безпосередньо на книжки, тому багато архітекторів будували книго-сховища взагалі без вікон, а от наша бібліотека збудована так, що світло падає між стелажми з книгами, а не на них – і в цьому великий плюс.

Олена Пустовойт

МИ ОБИРАЄМО ФВП

В НТУУ «КПІ» існує військовий інститут телекомунікацій та інформатизації (далі – ВІТІ). Історія розвитку інституту налічує багато років і наповнена різноманітними подіями.

Прообраз інституту – кафедру засновано в 1926 році. Спочатку вона знаходилася на Печерську. З 1993 року її було перетворено на факультет військової підготовки при НТУУ «КПІ». З того часу факультет займає корпус №27 поблизу факультету фізичного виховання. Згідно з вимогами ст. 11 Закону України «Про загальний військовий обов'язок і військову службу», Закону «Про вищу освіту» та ряду інших документів, право на участь у конкурсі для проходження навчання за програмою офіцерів запасу мають студенти денної форми навчання, придатні до військової служби за станом здоров'я та моральними і діловими якостями, якщо їм на початок військової підготовки не виповнилося 25 років. Студенти можуть проходити військову підготовку за рахунок коштів державного бюджету України або за рахунок коштів, що надходять від юридичних чи фізичних осіб. За рахунок бюджетних коштів проходять військову підготовку студенти, що мають вищий рейтинг за результатами конкурсного відбору.

Кожного юнака цікавить питання: «Як почати навчання на факультеті військової підготовки?» Поспілкувавшись із представниками факультету, ми отримали вичерпну інформацію щодо алгоритму дій студента при підготовці до вступу на факультет військової підготовки (далі – ФВП).

Не пізніше, ніж за два місяці до початку відбору студентів інформують про дату проведення конкурсного відбору. Юнаки, що бажають проходити військову підготовку повинні подати такі документи: заяву на ім'я декана свого факультету або інституту разом із ксерокопіями приписного свідоцтва та першої сторінки паспорта.

Декан факультету організовує складання списку студентів, які виявили бажання пройти військову підготовку. Далі – подає цей список на затвердження ректору. Зауважу, що до списку додаються заяви студентів та узагальнені відомості про підсумки складання іспитів за попередні роки навчання. Після затвердження ректором списків, вони відправляються до відбіркової комісії військового навчального закладу. Комісія узагальнює списки та розподіляє студентів на групи для участі у конкурсному відборі. Цікаво, що розподіл на групи здійснюється із урахуванням відповідності напрямку підготовки у ВНЗ до певної військово-облікової спеціальності.

Що ж представляє собою конкурсний відбір? По-перше, він включає професійний психологічний відбір, який здійснюється відповідними фахівцями військового навчального підрозділу.

По-друге, з метою визначення рівня знань з допризовної підготовки відбіркова комісія проводить тестування студентів. Воно складається із п'яти завдань з практичного виконання прийомів та з п'яти завдань у письмовій формі. Кількість балів за кожне завдання тестування складає 20 балів. Відповідно, їх максимальна кількість –

200. Студенти, які під час тестування набрали менше 50% від загальної кількості балів з числа кандидатів для проходження військової підготовки відраховуються.

По-третє, проводиться перевірка рівня фізичної підготовки кандидатів. Оцінка визначається за результатами практичного виконання фізичних вправ – підтягування (мінімальна кількість – 5 разів) та біг 100 м (мінімальний час – 16,4 сек). Мінімальні показники складають «пороговий мінімум», який є обов'язковою умовою для отримання заліку (адже рівень фізичної підготовки оцінюється як «залік/незалік»). Чим кращі результати – тим більше балів отримує кандидат. Зауважимо, що для отримання позитивного результату потрібно набрати в сумі 46 балів.

Отже, сума балів за тестування та середній бал за попередні роки навчання, помножений на 100, складає рейтинг студента. За результатами конкурсного відбору складається рейтинговий список (для кожної військово-облікової спеціальності).

Підготуватись до відбору юнакам допоможуть підготовчі курси, які організовуються при факультеті військової підготовки. Вони починають діяти з березня. Для кожного факультету визначається два дні (субота та неділя), тривалістю по 9 навчальних годин. Оголошення про початок курсів та їх вартість буде додатково передано в деканат кожного факультету.

Військова підготовка у юнаків починається з четвертого курсу (на ФММ, ВП, ФП, ФЛ, ФС, ФФВІС – з третього) і триває два роки. Заняття проходять один раз на тиждень.

Олена Пустовойт

ГЕТЕ-ІНСТИТУТ: ПОГЛЯД ЗСЕРЕДИНИ

Гете-інститут – це ефективний шлях до вивчення німецької мови на Україні. За багато років існування цей всесвітньо відомий німецький культурний центр здобув довіру величезної кількості слухачів. Адже тут можна отримати дійсно глибокі знання мови.

Що він собою являє? Це широка сітка центрів розповсюдження німецької мови та культури по всьому світу. По 78 країнах усіх континентів розкидано усього 143 інститути. Всі вони працюють виключно за дорученням ФРН. У самій Німеччині їх налічується аж шістнадцять. До того ж це найбільша організація в цій країні з питань зовнішньої культурної політики.

На Україні існує тільки один Гете-інститут. І він знаходиться, як ви вже здогадалися, у Києві. Його завданням є сприяння розповсюдженню та вивченню німецької мови, а також підтримка міжнародної співпраці між Україною та Німеччиною в культурній сфері. Нещодавно Гете-інститут у Києві святкував своє 10-ліття. Був заснований він у 1993 році, а з 1994-го почав працювати у приміщеннях НТУУ «КПІ». Завдяки щирій підтримці працівників КПІ та постійній активності посольства Німеччини заклад здійснив своє остаточне становлення. І його діяльність надалі постійно набирала обертів. Гете-інститут у Києві стрімко розвивався і, передусім, у культурному напрямку. Зараз ми можемо користуватися його численними набутками. Можна відвідати німецькі п'єси, прослухати авторські читання або взяти участь у конференції. Тут навіть проходили змагання Клубу Веселих та Кмітливих! Вісім команд такої собі «німецької молоді» з восьми українських міст змагалися за головний приз – подорож до Німеччини. Також існує бібліотека Гете-інституту в Києві. Вона є своєрідним джерелом інформації з Німеччини. Тут ви можете отримувати на руки книги, газети, CD та відеокасети. При цьому можна користуватися вільним доступом до книжкових полиць.

Як же сюди потрапити? Щоб відвідати головний офіс Гете-інституту, варто всього-навсього піднятися на четвертий поверх усім нам добре відомої бібліотеки НТУУ «КПІ». Погодтеся, це просто мінімум зусиль! А у ви-

нагороду ви потрапите у якоюсь мірою «німецьку» атмосферу. Якщо придивитися більш пильно до людей, що там працюють, можна помітити риси точності та охайності, що так притаманні дійсним представникам німецької нації. Для того щоб почати навчання на мовних курсах, потрібно здійснити попередній запис. Ви пишете тест на рівень володіння мовою та заповнюєте формуляр. Потім вас запрошують прийти на запис у групу, для якого призначають окрему дату. Він виглядає таким чином: перед початком наступного семестру проводиться співбесіда і оброблюються результати тесту. Одразу ж визначають рівень володіння мовою і пропонують обрати відповідну групу. Зазвичай часовий інтервал між попереднім записом та співбесідою становить десь чотири місяці. Однак у зв'язку з тим, що кожного року кількість кандидатів на навчання в цьому закладі зростає, існує ймовірність чекання у черзі на запис. Але чого не зробиш задля досягнення бажаної мети...

Сплатити навчання доведеться одразу і тільки в той день, коли призначено. Ніяких інших варіантів: німці цінують точність та пунктуальність. Взагалі, платня за навчання становить 130 євро за семестр. Але якщо ти студент, вважай, що тобі поталанило: 130 євро обертаються на 100. Плюс приблизно 60 гривень на підручник, який розраховано на один семестр. До речі, у підручнику міститься і робочий зошит, і компакт-диск для домашнього прослуховування. Прийнятна це ціна або не зовсім – зважувати вам...

Які програми навчання пропонує цей заклад? Стандартна програма передбачає проходження тринадцяти рівнів від повного «чайника-новачка» до найдосконалішого володіння німецькою мовою. Кожному рівню відповідає один семестр, який має охоплювати по стандарту 90 академгодин. При цьому ви погоджуєтеся відвідувати заняття тривалістю дві академічні години (1 год. 30 хв. без перерви) три рази на тиждень. Після закінчення кожного з курсів – їх всього шість – можете скласти від-

повідний іспит (також платний). Його успішне складання буде підтвердженням вашого рівня, що характеризується певними критеріями знань... Наприклад, сертифікат, який ви отримуєте в результаті іспиту після третього курсу, дає допуск до постійного проживання в Німеччині. Після п'ятого курсу – документ свідчить, що ви здатні там повноцінно навчатися. Четвертий курс, взагалі, дещо особливий: тут вивчається німецька мова, як мова економіки. А якщо не хочеться витратити час та гроші на вивчення економічних термінів, можете без докорів сумління просто пропустити цей курс.

Якщо ж екзамен і у рідному інституті поперек горла стоять, та аж ніяк немає палкого бажання особливо напружуватися ще й з німецькою, то можете обмежитися тільки підсумковим тестом. Але попереджаю: тест хоча й переводить на наступний рівень, та ніяких сертифікатів не передбачає.

Також Гете-інститут пропонує програми навчання на курсах літнього інтенсиву та курси безпосередньо в Німеччині. Перша з них пропонує надзвичайно насичений заняттями розклад протягом майже цілого місяця (червень або липень). Особливість – стрімке та ефективно опанування мови.

Привабливими виявляються і курси в Німеччині. Вони проходять під гаслом «Вивчаючи німецьку мову – знайомимося з Німеччиною». Можна відвідати 18 німецьких міст на власний вибір. Серед них Берлін, Мюнхен, Лейпциг та багато інших, що варті не аби-якої уваги. Обравши цю програму, ви отримуєте змогу опанувати німецьку у мовному середовищі (що само по собі дуже ефективно), завести інтернаціональні знайом-

ства, відвідати визначні місця цієї країни та навіть займатися такими видами спорту, як боулінг, плавання та літні сані. Спеціальні програми «Німецька плюс футбол», «...плюс музика», «...плюс лижі або сноуборд» складені за принципом «двох зайців»: і німецьку вивчаєте, і насолоджуєтесь улюбленим дозвіллям.

А що ж відносно технічної лексики? Вона ж так потрібна поліграфісту... На жаль, стандартна програма Гете-інституту не передбачає такої спеціалізації. Але, як ви знаєте, немає нічого неможливого. При бажанні можна зібрати свою окрему цільову групу та замовити спеціальний курс. Зрозуміло, коштувати це буде також відповідно.

Для багатьох нових слухачів є несподіванкою те, що вчитися вони будуть не в приміщенні бібліотеки, а в будівлі біля станції метро «Лівобережна». Самі заняття мають досить своєрідний характер і проводяться за так званою «комунікативною» методикою. Це значить, що в основі покладено вільне спілкування. Тебе ніби окунають у німецьку мову, і в рещті-рещт всеодно заговориш нею. А все це тому, що за всі 1,5 години заняття ви не почуєте жодного українського чи російського слова (це, звичайно, не стосується початкових рівнів). Скажу відверто, одного разу навіть дуже здивувалася від почутої російської, якою заговорив мій викладач після занять. Просто було досить незвично чути її від самого «втілення» німецької.

Тут дається можливість обговорювати дійсно цікаві теми, обмінюватися думками, дискутувати. Разом з тим гармонійно об'єднані граматику, читання та сприйняття на слух. При цьому письмова практика у викладанні значно поступається розмовній. Добре це чи не зовсім, залежить від мети, яку слухач перед собою ставить.

Заняття охоплюють також дослідження різноманітних діалектів. В кожній частині Німеччини розмовляють абсолютно по-різному, а німецькомовні Австрія та Швейцарія взагалі мають своє аж занадто специфічне мовлення.

Співробітники Гете-інституту в Києві зараз з нетерпінням чекають на відкриття нового офісу. У цьому році організація збирається переїхати на Поділ у приміщення, спільне з Британською Радою. Цей потужний заклад став справжнім культурним мостом між Україною та Німеччиною.

Віра Толкач

ПІДГОТОВЧІ КУРСИ У ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОМУ

Підготовчі курси для слухачів інституту доуніверситетської підготовки та професійної орієнтації НТУУ «КПІ» діють на факультеті з 1999 року і вже довели свою високу ефективність.

Курси призначені для учнів середніх навчальних закладів, а також осіб, що вже мають повну середню освіту. Слухачі, що успішно навчалися на курсах, навесні кожного року проходять атестаційне тестування, за результатами якого можуть бути рекомендовані до зарахування на Видавничо-поліграфічний інститут НТУУ «КПІ».

Основні завдання курсів – це проведення силами провідних викладачів факультету занять з профільованих дисциплін (математика, фізика, географія, українська мова та література тощо), орієнтованих на вимоги Центру тестування та моніторингу знань НТУУ «КПІ»; ознайомлення слухачів з історією Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ «КПІ», його традиціями та досягненнями, а також з основними напрямками діяльності його кафедр, лабораторій та наукових підрозділів; здійснення ранньої професійної орієнтації слухачів з метою виявлення здібностей та обдарувань кожного з них та вироблення обґрунтованих рекомендацій щодо вибору ними майбутньої професії; залучення найбільш обдарованої учнівської молоді до пошукової роботи на базі провідних кафедр та лабораторій Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ «КПІ»; проведення робіт з інтеграції вищого та середнього рівнів освіти як суттєвого фактора неперервної освіти.

Навчально-виховна робота на курсах забезпечується колективом висококваліфікованих викладачів. Для технічного напрямку підготовки та менеджменту заняття куруються:

- математику викладають доценти, кандидати фізико-математичних наук О. П. Коханівський, О. І. Кушлик, Н. В. Поліщук, старші викладачі Л. А. Карібян та О. О. Гуцол;
- фізику викладає старший викладач О. Ю. Костюченко;
- географію – старший науковий співробітник, кандидат педагогічних наук Л. І. Круглик;

В гуманітарному циклі маюнок викладають член-кореспондент Академії мистецтв України В. Є. Перевальський, лауреат міжнародних конкурсів, завідувач кафедри графіки М. В. Пшенична, старший викладач А. І. Нечипоренко; українську мову та літературу викладають старші викладачі С. В. Д'ячук та А. П. Харлан.

Програма підготовчих курсів дуже насичена. Вже в жовтні слухачі складають випускне (атестаційне) випробування з української мови та літератури (переказ із творчим завданням). У жовтні – березні вони повинні виконати чотири складні комплексні індивідуальні атестаційні роботи з математики та фізики.

Навчання на курсах закінчується кваліфікаційним тестуванням та випускним (атестаційним) випробуванням з математики та фізики (для економічних спеціальностей замість фізики другим предметом є соціальна та економічна географія України).

На основі проведеної атестації приймальна комісія університету затверджує списки кращих слухачів, рекомендованих до співбесіди на обрані ними факультети. Слід додати, що випускники курсів мають право брати участь в конкурсі одночасно на п'ять факультетів університету, щоправда, це стосується тільки технічних спеціальностей. Після проведення співбесід слухачів розподіляють за спеціальностями (в межах виділених бюджетних квот та згідно набраних ними балів).

Досить вказати, що у 2004 році більш ніж 67% студентів першого курсу нашого факультету – це випускники системи довузівської підготовки. По технічних спеціальностях та менеджменту ця частка ще більше і складає 80%.

У процесі навчання випускники курсів демонструють ґрунтовні знання і мають вищий підсумковий рейтинг після закінчення кожного курсу порівняно з іншим студентами, що не були слухачами курсів.

керівник
довузівської підготовки
Віктор Андрійович
Сидоровський

ЦЕНТР ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Зараз, в епоху стрімкого розвитку різноманітних технологій, велика увага приділяється швидкому доступу людини до скарбниці знань. Мабуть вже ні для кого не секрет, що Інтернет став найзручнішим джерелом отримання інформації, а тепер ще й взяв на себе роль віртуального вчителя. Сьогодні поряд з такими формами навчання як очна, вечірня, заочна та екстернат, популярною стає дистанційна (ДО). Що ж таке дистанційне навчання? Це освітній процес, у якому значна частина викладання здійснюється висококваліфікованим викладачем (або, можливо, групою викладачів), віддаленим у просторі і/або часі від учня чи групи учнів. Дистанційна форма навчання розширює доступ до освіти великої кількості людей, включаючи тих, хто не може навчатись у ВНЗ через брак коштів (ДО не безкоштовна, проте набагато дешевша за традиційну) або фізичних можливостей, професійну зайнятість, віддаленість від великих міст, престижних навчальних закладів як вітчизняних так і іноземних країн.

По-перше, віртуальними слухачами курсів ДО можуть бути школярі, абітурієнти, студенти чи працівники підприємств. По-друге непотрібно витрачати час на регулярне відвідування занять, ви можете навчатися у зручний для себе час та у зручному місці, без відриву від професійної діяльності чи навчання за іншим напрямком. Треба зауважити, що вам дається певний час на опрацювання тієї чи іншої інформації, якщо ж темп викладення матеріалу надто високий і ви не встигаєте його засвоїти, ви можете вибрати індивідуальний курс за власним темпом навчання.

Загальний термін навчання, необхідний для повного засвоєння мате-

ріалу, залежить від обсягу та характеру обраного вами учбового курсу і може коливатися від декількох тижнів до п'яти-шести років. Для одержання ступеню «бакалавр», з певної обраної вами ж спеціальності, необхідно навчатися протягом чотирьох років, «спеціаліст» – п'яти, а «магістр» – шести років. Якщо термін навчання досить великий, він поділяється на окремі учбові модулі (блоки). Весь обсяг інформації, що пропонується для вивчення, також поділений на частини, після яких відбувається так зване тестування для контролю якості засвоєння учнями всього поданого матеріалу. Якщо у вас виникають питання, можна звернутися до викладача-консультанта й отримати відповідь впродовж доби, також можна обміркувати дане питання разом з іншими слухачами курсів ДО.

Але треба пам'ятати, – яким би сучасним не був рівень освітніх програм та навчальних технологій, – все залежить від конкретного слухача, його бажання вчитися, насаги та працездатності в цілому. Тому кожен слухач будь-якого навчального курсу в режимі ДО бере відповідальність на себе. У свою чергу, освітній заклад зобов'язаний повною мірою надати освітні послуги (забезпечити слухача навчальними програмами, планами, та іншими інформаційними матеріалами); прийняти іспит; видати диплом (свідоцтво, сертифікат), який підтверджує успішне закінчення слухачем повного курсу навчання тощо.

В Україні дистанційна освіта отримала офіційну підтримку уряду і почала розвиватися приблизно з 2000 року. В липні цього ж року вийшов наказ Міністерства освіти і науки України «Про створення українського центру дистанційної освіти» при НТУУ «КПІ»

Серед завдань Українського центру дистанційної освіти (УЦДО): підготовка проектів нормативно-правових документів системи дистанційної освіти (СДО); координація розробок та впровадження технологій ДН, розробка дистанційних курсів з урахуванням міжнародних стандартів ДО; координація діяльності центрів, підготовка викладачів та інших фахівців до роботи в СДО, розробка і впровадження найбільш ефективних інформаційно-нав-

чальних програмних засобів. Тому УЦДО активно співпрацює з вищими навчальними закладами та науковими установами України й іноземних держав.

У розпорядженні Українського центру дистанційної освіти вже більше 30 дистанційних курсів: економічного блоку, розроблених Міжнародним університетом фінансів, з інформаційних технологій та технічних дисциплін (розроблених в НТУУ «КПІ»). Незабаром на базі факультету лінгвістики «КПІ» працюватиме лабораторія дистанційних технологій з вивчення іноземних мов, які, без сумніву, користуватимуться попитом у широкого кола слухачів.

Робота ж самого Центру будується на принципі розгалуженої мережі. До центрального вузла системи входить ряд організацій та установ, національних і міжнародних, які створюють інтелектуальний та технічний потенціал. Це сам УЦДО на базі НТУУ «КПІ», Інститут прикладного й системного аналізу Міносвіти і науки України та НАН України, Міжнародний університет фінансів, Міжнародний науково-навчальний центр ЮНЕСКО і дві установи ЮНЕСКО: кафедра «Вищої технічної освіти, прикладного системного аналізу та інформатики» та Інститут з інформаційних технологій освіти. На першому етапі до цієї мережі входить 5 регіональних центрів: Львів, Дніпропетровськ, Одеса, Харків, Донецьк. На наступних етапах можуть приєднатися практично всі навчально-наукові центри та навчальні заклади України – обмежень у її розгалуженні не існуватиме.

УЦДО обладнаний клієнт-сервєрною комп'ютерною системою на основі двопроекторних серверов з операційними платформами Linux і підтримує сучасні міжнародні клієнт-сервєрні платформи на основі Lotus Notes Domino та Learning Space. Проводиться дистанційне навчання з використанням технічних можливостей URAN (Ukrainian Research and Academic Network), забезпечуючої технічні канали Інтер-нет/Інтранет доступу для українських освітніх та дослідницьких організацій.

Якщо ви хочете стати учнем УЦДО можете зареєструватися на сайті <http://udec.ntu-kpi.kiev.ua> або ж звернутися за адресою: пр-т Перемоги 37, корпус 1, кімн. 258 (ст. м. Політехнічний інститут)

ДЕРЖАВНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ МУЗЕЙ

НТУУ «КПІ» – освітній заклад, що вже протягом 107 років готує висококваліфікованих спеціалістів з технічних спеціальностей. За час свого існування університет прославився не лише в нашій країні, а й далеко за її межами. Звичайно, політех має цікаву історію, до скарбниць якої можна доторкнутися відвідавши Державний політехнічний музей (ДПМ). Цим я і вирішила зайнятись.

29 грудня 1963 року по КПІ був виданий наказ №983 про створення музею КПІ. Ректорат, усвідомлюючи важливість збереження і поповнення історичної спадщини КПІ, залучив до організації музею всі підрозділи.

Особлива роль у створенні музею належить тодішній кафедрі історії КПРС (нині – кафедра історії), викладачі якої доклали багато зусиль до організації музейної експозиції. Зараз кафедра історії на чолі із завідувачем професором Б. Ковальським традиційно підтримує зв'язок з музеєм.

Особливу увагу привертає постать М. Калачова. Він деякий час викладав гуманітарні дисципліни у вищих військових навчальних закладах. Після виходу у відставку Калачов почав працювати в КПІ, де очолив музей історії. Саме налагодив чітку роботу музею та став першим екскурсоводом.

Не менш цікавою є і постать А. Кубрицької, яку завжди пам'ятатимуть як літописця, щирого і дбайливого зберігача золотих сторінок історії Київської політехніки.

У Музеї історії КПІ зберігаються різноманітні документи, численні фотографії, фонд випускників 1941 року, особисті речі професора В. Огієвського, академіка Г. Писаренка. Є тут і справжні раритетні експонати, серед яких готвальня та логарифмічна лінійка, що належали колишньому студенту КПІ С. Корольову, дореволюційні дипломи випускників КПІ. Вартий уваги і макет турбореактивного двигуна, який люб'язно подарував музею випускник КПІ 1931 року академік А. Люлька.

Наказом Міністерства освіти України №191 від 29.06.1995 року відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.05.1995 р. №360 «Про створення в м. Києві Державного політехнічного музею» було створено Державний політехнічний музей, який був відкритий 11 вересня 1998 року під час святкування 100-річчя КПІ.

З лютого 2002 року Музей історії КПІ став відділом Державного політехнічного музею (ДПМ) при НТУУ «КПІ».

Сьогодні ДПМ налічує 7 залів, в яких розміщуються експозиції присвячені історії КПІ та 13-ти напрямкам техніки, що охоплюють стан та розвиток науки і техніки в Україні та світі в цілому, а саме: електроніки, приладобудування, радіотехніки, телекомунікацій, інформатики, корисних копалин, промислових технологій, машинобудування, авіації та космонавтики, транспорту, металургії, електрозварювання, енергетики тощо.

Оскільки до складу НТУУ «КПІ» входить військовий інститут, що готує зв'язківців, спільно з командуванням військ зв'язку Збройних Сил України була відкрита експозиція техніки військового зв'язку. За допомоги Міністерства оборони України також була відкрита експозиція стрілецької зброї.

Облаштовується експонатами і прилегла до музею територія. На будинку музею встановлено меморіальні дошки І. І. Сікорському та А. М. Люльці. Нещодавно на Музейній площі відкрито пам'ятники вченим С. О. Лебедєву, Є. О. Патону, М. П. Кравчуку. В червні 2001 року громада м. Києва подарувала ДПМ паротяг 1954 року випуску, який встановлено на колії біля музейного корпусу.

Крім постійних експозицій в музеї проводяться виставки, які розширюють рамки діяльності музею. Так, у музеї відбулась французька виставка «Вимір людини». Разом з Гете-Інститутом (Німеччина) музей провів незвичайну виставку «Відкрий для себе німецьку». Відбулась у стінах музею і виставка «Доторкнись до науки». До конференції «Інноваційні технології в розбудові економіки України» було проведено Президентську виставку. Проводяться у музеї і різноманітні художні виставки.

У музеї ведеться значна наукова робота присвячена історії техніки. Науковці ДПМ під керівництвом члена-кореспондента НАНУ, проректора НТУУ «КПІ» М. Ю. Ільченка проводять дослідження розвитку інформаційних, телекомунікаційних, авіаційних та космічних технологій. У результаті наукового пошуку відкриваються нові сторінки історії науки і

техніки, а відповідні експозиції музею поповнюються новими експонатами.

На базі ДПМ щорічно проводиться Всеукраїнська наукова конференція «Актуальні питання історії техніки». Також двічі на рік видається науковий збірник «Дослідження з історії техніки», визнаний ВАК України фаховим виданням, в якому публікуються матеріали науковців музею та дослідників з усієї України.

З ініціативи Президента НАН України Б. Є. Патона та ректора НТУУ «КПІ» М. З. Згуровського на базі ДПМ з 25.10.2001 р. розпочато проведення циклу наукових лекцій «Видатні конструктори України», а також видання серії книг «Славені імена Київського політехнічного інституту».

За наказом Міністерства культури і мистецтв України №647 від 15.11.2002 р. ДПМ включено до переліку державних установ, яким надається право проведення державної експертизи культурних цінностей.

ДПМ має статус самостійного структурного підрозділу науково-дослідної частини НТУУ «КПІ». Директор музею – доктор технічних наук, професор Л. О. Гріффен. Музей розташований в навчальному корпусі №6 і гостинно зустрічає відвідувачів у робочі дні з 9.00 до 17.00 години (обідня перерва з 13.00 до 14.00).

Особисто я раджу кожному хоча б раз завітати до цієї скарбниці історії КПІ і спробувати за годину-другу блукання залами музею досягнути шлях розбудови і розвитку нашого університету. Після цього у вас точно з'явиться бажання закарбувати поряд з іменами видатних дослідників, науковців, винахідників, колишніх студентів КПІ, і своє ім'я на незліченній кількості золотих сторінок історії Київського політеху.

Тетяна Білошанка

Фотоконкурс незабаром

Виставки

Вт 1 – Пт 4 Сучасні будівельні матеріали і технології *Експоцентр*
Вт 1 – Пт 4 World Food Ukraine; Food&Drinks *Міжнародний виставковий центр*
Вт 1 – Пт 4 Осіння ярмарок *Український дім*
Чт 3 – Сб 5 Бизнес-Образование Тренінги ЕХРО-2005 *Будинок кіно*
Вт 8 – Нд 13 Стиль і мода *В.з. ТПП України*
Ср 9 – Сб 12 Осінній вернісаж *Київський державний академічний театр для дітей й юнацтва*
Ср 9 – Сб 12 Ресторан Експо Україна *КиївЕкспоПлаза*
Ср 9 – Сб 12 ПродІндустрія *КиївЕкспоПлаза*
Ср 9 – Сб 12 Світ електроніки *АССО International*
Чт 10 – Нд 13 Книжковий світ *Експоцентр «Спортивний»*
Чт 10 – Нд 13 ГрошіЕКСПО *КиївЕкспоПлаза*
Вт 15 – Сб 19 Примус *Міжнародний виставковий центр*
Ср 16 – Сб 19 Автодаймонд *Міжнародний виставковий центр*
Чт 17 – Сб 19 Навчання й кар'єра – Міжнародний день студента *Український дім*
Вт 22 – Чт 24 АвтоДорЕкспо *АССО International*
Вт 22 – Сб 26 Зимові подарунки *В.з. ТПП України*
Ср 23 – Пт 25 Ехро Shoes *Міжнародний виставковий центр*

Прем'єри в кінотеатрах

Чт 3 Незаконченна життя */An unfinished life/*
Чт 3 Лучший день в моей жизни */Le plus beau jour de ma vie/*
Чт 3 Крейзи */Навоц/*
Чт 3 Персона нон грата
Чт 3 Цыпленок Цыпа */Chicken Little/*
Чт 3 Изгнанные дьяволом */Devil's Rejects, the/*
Чт 3 Кровь и кости */Chi to hone/*
Чт 10 Иллюзия полета */Flightplan/*
Чт 10 Любовь к соб@кам обязательна */Must love dogs/*

Чт 17 Правила секса 2: Хэппи Енд
Чт 17 Элизабеттаун */Elizabeth Town/*
Чт 17 Оливер Твист */Oliver Twist/*
Чт 17 6 демонов Эмили Роуз */Exorcism Of Emily Rose, the/*
Чт 17 Первый после Бога
Чт 24 Продавщица */Shopgirl/*
Чт 24 Космический дозор. Эпизод 1 */Dreamship Surprise-Period 1/*
Чт 24 Домино */Domino/*
Чт 24 Матадор */The Matador/*
Чт 24 Оправданная жестокость */History of violence/*
Чт 24 Между небом и землей */Just Like Heaven/*

У НАСТУПНИХ НОМЕРАХ:

Поліграфітер 2005:

Провідний поліграфічний форум тепер відбувається один раз на два роки, а кількість експонентів значно збільшується

Московський державний університет друку:

нещодавно відбулася чергова зустріч студентів ВПІ та МДУД. Розповідь про музей університету та принципи організації навчання

Курси водіїв при КПІ:

Після закінчення ВНЗ студент повинен не тільки знати свою спеціальність та іноземну мову і володіти ПК, а й впевнено почувати себе за кермом

ГАЗЕТА «Поліграф»

Свідоцтво про реєстрацію Кі № 427 від 27.12.1999 року.

Засновник і видавець – Видавничо-поліграфічний інститут НТУУ «КПІ»

Надруковано в Державному видавництві «Преса України» 03047, м. Київ, пр-кт Перемоги, 50. З. 3281006

Головний редактор:

Антон Несхозієвський

Верстка:

Олександр Дзюба,

Антон Несхозієвський

Автори цього номеру:

Антон Несхозієвський, Вероніка Резнік,

Аліна Шумова, Олена Гудошнікова,

Олена Пустовоїт, Леся Курєєва,

Віра Толкач, Тетяна Білошапка

Адреса редакції:

Київ-56, вул. Янгеля, 1/37.

E-mail: poligraf@mail333.com

© ПоліГРАФ, 2005

Відповідальність за достовірність інформації, розміщеної у номері, несе автор. Редакція може не поділяти думку автора. Передруки дозволяються лише за згодою редакції та з посиланням на джерело. Газета розповсюджується безкоштовно.